nyhedsbrev

NR. 5 · SEPTEMBER 2022

OPERAENS BARNDOM

Operaen som kunstform stammer fra slutningen af 1500-tallet i Italien. Den musikdramatiske opførelsespraksis går dog væsentlig længere tilbage i tiden, for allerede i middelalderens klostre og kirker opførtes skuespil med indslag af sang og musik. Operaen har siden udviklet sig i forskellige retninger, og den findes i dag i mange former og størrelser og i alle epokers forskellige stilarter.

En af de første operaer, der kom til verden, blev komponeret i 1597 af Jacopo Peri. Operaen hed *Dafne* og er i dag desværre er gået tabt, men hans senere opera *Euridice* fra 1600 findes bevaret. Den er et fint eksempel på de tidlige forsøg med genren. Sangstemmen ligger her meget tæt på talesproget og menes også at være blevet sunget på en måde, der ligger tæt op ad tekstlig deklamation.

Claudio Monteverdi

Det er dog Claudio Monteverdi (1567-1643), der anses som den første, der komponerede en opera, som vi forstår genren i dag. Hans arbejdsgiver, Greven af Mantua, havde set Peris *Euridice* og bestilte herefter et lignende værk af Monteverdi til opførelse ved karnevalet i Mantua i 1607. Det blev til *L'Orfeo*, som i dag bliver betegnet som verdens første opera. Denne opera adskiller sig fra de tidlige forsøg med genren, idet musik og tekst på lige fod bidrager til det dramaturgiske udtryk.

Operaen blev hurtigt en populær og vidt udbredt genre. Det er der mange grunde til. Opera omfatter både musik, sang, dans, skuespil og ikke mindst et imponerende sceneri. De tidlige italienske operaer var overdådige i deres visuelle fremførelse, og maskineriet bag scenen var imponerende. Dette spektakulære element i genren har helt sikkert bidraget til, at operaen hurtigt fik vind i sejlene.

Vi har inviteret universitetslektor Martin Guldberg til at komme og fortælle om operaens spæde år. Han sætter speciel fokus på store sceniske værker fra senrenæssancen og barokken.

Foredraget finder sted **mandag 10. oktober kl. 19** i mødelokalet i **FO-byen**, Frederiksgade 78B i Aarhus.

HELE DANMARKS OPERA

Historien on Den Jyske Opera begynder i 1947 – med et dristigt samarbejde mellem nogle ildsjæle og det ret nye Aarhus By-Orkester. I løbet af de følgende årtier vokser kompagniet lokalt, især med hensyn til forestillingernes kunstneriske kvalitet. Økonomien er et vedvarende problem, og der opstår en del kriser, som er tæt på at koste kompagniet livet. Løsningen bliver i 1970erne at gøre den indtil da lokale opera til et turnerende kompagni, og i resten af det 20. århundrede etablerer Den Jyske Opera sig som landsopera, styret stramt og sikkert af dirigenten Francesco Cristofoli. Med opførelsen af Musikhuset Aarhus bliver det muligt at satse stort, og det bliver til et mangeårigt Wagner-eventyr, bl.a. med to opførelser af kæmpeværket *Nibelungens Ring*.

I anledning af Den Jyske Operas 50 års jubilæum skrev musikprofessor Lars Ole Bonde en bog Fra Århus Opera til Landsopera, der beskriver operainstitutionen gennem 50 år fra 1947 til 1997. Nu udkommer en anden bog af samme forfatter, *Hele Danmarks Opera*, der har fokus på kompagniets historie i de sidste 25 år, hvor Cristofoli har haft fire efterfølgere: Troels Kold, Giordano Bellincampi, Annilese Miskimmon og Philipp Kochheim. Det har været en bevægelse fra et nationalt forankret kompagni med mange og ofte prominente gæster til et internationalt orienteret kompagni, som i høj grad tegnes af udenlandske kunstnere og samarbejde med operakompagnier i andre lande.

Bogen fortæller om op- og nedture i de 25 år, oplevet af operachefer, medarbejdere, sangere, instruktører og komponister. I dens midterdel findes en samlet registrant over opførte værker siden 1997.

Den rigt illustrerede bog på 250 sider udkommer 1. september 2022. Normalprisen er 299,95 kr., men foreningens medlemmer kan bestille bogen til specialpris på 199,95 kr. plus forsendelse. Find bogen på forlagets hjemmeside ved hjælp af dette link: *https://multivers.dk/product/hele-danmarks-opera-den-jyske-opera-1997-2022*. Læg bogen i kurven og indtast rabatkuponkoden: ***opera100*** for at få rabatten.

Vi har hørt at...

OPERALIA
TheWorldOperaCompetition
PLÁCIDO DOMINGO

... den 22. udgave af *Operalia*, den internationale sangkonkurrence for unge operasangere, etableret i 1993 af Plácido Domingo, vil foregå i perioden 24.–30. oktober 2022 i den lettiske hovedstad Riga.

35 sangsolister fra 19 lande, heriblandt USA, Sydkorea, Finland, Mexico, Tyskland og Spanien, vil deltage i konkurrencen. Danmark er ikke repræsenteret.

SANGSOIRÉER A DET JYSKE MUSIKKONSERVATORIUM

Vi gør medlemmerne opmærksom på Det Jyske Musikkonservatoriums koncertvirksomhed, der bl.a. omfatter koncerter inden for vokalmusik, de såkaldte sangsoiréer. Ved disse koncerter møder publikum unge, talentfulde studerende, der er på vej til at blive professionelle sangere.

De næste par sangsoiréer opføres tirsdag **20 september, kl. 19.30**. og tirsdag **11. oktober**, ligeledes **kl. 19.30**. Begge koncerter finder sted i Kammermusiksalen i Musikhuset Aarhus.

Koncerterne er en del af de studerendes uddannelse. Der kan forekomme ændringer eller aflysninger med kort varsel. Hold øje med kalenderen på konservatoriets hjemmeside: *https://musikkons.dk*. Der er gratis adgang, men antallet af pladser er begrænset.

OPERAQUIZ – HVILKEN OPERASCENE?

Denne scene stammer fra 3. akt af en fransk opera baseret på en kendt roman fra 1731. Komponisten har skrevet en snes operaer, hvoraf tre sidste blev uropført posthumt.

Scenen foregår i landets hovedstad, på en berømt parkpromenade i 8. forvaltningsområde, kaldt Élysée, beliggende langs floden mellem byens største plads og Canada-pladsen. Parken er en af de ældste af slagsen, anlagt i 1616 af Henrik 4.s anden hustru, Marie de' Medici, dronning af Frankrig og Navarre.

Der er folkefest på promenaden, hvor bl.a. 3 skuespillerinder deltager. Operaens hovedperson ankommer i selskab med sin meget ældre elsker og synger 2 sammenhængende arier: den første begynder med ordene "*Jeg vandrer på alle stier...*", den anden er en graciøs fransk salondans fra Gap i Dauphiné-regionen.

Scenen er opkaldt efter den nævnte promenade.

*Løsningen skal være os i hænde senest **10. oktober 2022**. Den kan sendes på e-mail eller ved at udfylde quiz-kuponen på foreningens hjemmeside på internettet.*

Blandt afsendere af de korrekte svar trækker vi lod om et CD-album "Rachel" med operaarier sunget af den amerikanske sopran Rachel Willis-Sørensen.

OPERABIO – LIVE IN HD-SERIE FRA THE MET

Som tidligere informeret planlægger MetropolitanOperaen i New York i den nye sæson igen at sende hele 10 operaforestillinger i *Live in HD*-serien til de store biografl ærreder verden over. Nordisk Film distribuerer filmene i Danmark. I Aarhus vises operaerne i Trøjborg-biografen (Tordenskjoldsgade 21). Forsalget til den nye sæson begynder **13. september**. Her er de præcise datoer for forestillinger i Aarhus:

• Luigi Cherubini: *Medea* (13. november '22) – ny produktion med Sondra Radvanovsky, Matthew Polenzani, Janai Brugger, Michele Pertusi og Ekaterina Gubanova,

• Giuseppe Verdi: *La traviata* (27. november '22) – med Nadine Sierra, Stephen Costello og Luca Salsi,

• Kevin Puts: *The Hours* (8. januar '23) – MET-premiere med Renee Fleming, Kelli O'Hara and Joyce DiDonato,

• Umberto Giordano: *Fedora* (5. februar '23) – ny produktion med Sonya Yoncheva, Piotr Beczała, Rosa Feola og Artur Ruciński,

• Richard Wagner: *Lohengrin* (9. april '23) – ny produktion med Piotr Beczała, Tamara Wilson, Christine Goerke, Evgeny Nikitin og Günther Groissböck,

• Giuseppe Verdi: *Falstaff* (23. april '23) – med Michael Volle, Hera Hyesang Park, Ailyn Pérez, Jennifer Johnson Cano, Marie-Nicole Lemieux, Bogdan Volkov og Christopher Maltman,

• Richard Strauss: *Rosenkavaleren* (7 maj '23) – med **Lise Davidsen**, Isabel Leonard, Erin Morley, Günther Groissböck og Markus Brück,

• Terence Blanchard: *Champion* (21. maj '23) – MET-premiere med Ryan Speedo Green, Eric Owens, Latonia Moore and Stephanie Blythe,

• Wolfgang A. Mozart: *Don Giovanni* (11. juni '23) – ny produktion med Peter Mattei, Adam Plachetka, Federica Lombardi, Ana María Martínez, Ying Fang og Ben Bliss,

• Wolfgang A. Mozart: *Trylleløjten* (25. juni '23) – ny produktion med Erin Morley, Lawrence Brownlee, Thomas Oliemans, Kathryn Lewek og **Stephen Milling.**

Alle forestillinger synges på originalsprog og vises med engelske undertekster.

AKTIVITETSKALENDER

- Mandag 10. oktober kl. 19
  OPERAENS BARNDOM
  v/ Martin Guldberg
  FO-byen, Frederiksgade 78B

PLANLAGTE ARRANGEMENTER

- Onsdag 9. november kl. 19
  LA VENDETTA & I PAGLIACCI
  v/ André Marcks
  Optakt til DJOs opsætning
  FO-byen, Frederiksgade 78B
- torsdag 24. november kl. 19
  MØDE MED OPERACHEFEN
  FO-byen, Frederiksgade 78B
- 10. december 2022 kl. 14
  JULEHYGGE
  FO-byen, Frederiksgade 78B
- tirsdag, 17. januar 2023 kl. 19
  OM TRYLLEFLØJTEN
  FO-byen, Frederiksgade 78B

SUNSET BOULEVARD

I kølvandet på Den Jyske Operas opførelser af Andrew Lloyd Webbers musical *Sunset Boulevard* tilbyder vi medlemmerne en DVD-/Bluray-indspilning af Billy Wilders ikoniske film fra 1950 med Gloria Swanson og William Holden som hhv. Norma Desmond og Joe Gillis.

Det er en *remastered* version af filmen, som kan erhverves for 110 kr. (DVD) eller 140 kr. (Bluray). Begge versioner har danske undertekster.

Indspilningen kan inden 25. september bestilles på den elektroniske kupon på nettet. De bestilte og betalte skiver kan afhentes til foreningens arrangementer i FO-byen eller bestilles til forsendelse med posten mod et forsendelsesgebyr på 50 kr.